

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Arengukomisjon

2011/2198(INI)

8.11.2011

ARVAMUS

Esitaja: arengukomisjon

Saaja: naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

Naiste olukord sõjaajal
(2011/2198(INI))

Arvamuse koostaja (*): Catherine Grèze

(*) Menetlus kaasatud komisjonide osalusel – kodukorra artikkel 50

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

Välisabiprogrammid

1. kutsub ELi eelarvepädevaid institutsioone üles suurendama tulevastes arengu rahastamise vahendites aastatel 2014–2020 rahalisi ressursse, mis on eraldatud soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste edendamiseks;
2. kutsub ELi kõrget esindajat ja komisjoni üles võtma vajalikke meetmeid parandamaks kõigi ELi välistegevuse jaoks ette nähtud rahaliste vahendite – nimelt Euroopa Arengufondi, arengukoostöö rahastamisvahendi, Euroopa naabus- ja partnerlusinstrumendi, ühinemiseelse abi rahastamisvahendi, demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ja stabiliseerimisvahendi – vastastikust täiendavust ja õigeaegset kasutuselevõttu, et ELi reageering naiste sõjaaegsele olukorrale ei oleks killustatud;
3. nõuab, et rahu-uuringute, konfliktiennetuse, konfliktide lahendamise, rahuvalveoperatsioonide, konfliktijärgse rehabiliteerimise ja ülesehitamise puhul pöörataks erilist tähelepanu soolise võrdõiguslikkuse küsimusele, ning et riikide strateegiadokumentides arvestataks soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise aspekti;
4. nõuab, et soovimatute raseduste ja suguhaiguste leviku vältimiseks – mis on aastateks 2014–2020 ettenähtud arenguabi rahastamisvahendi prioriteetne valdkond – kehtestataks erisätted, millega pakutakse naistele lisakaitset vägistamise, sundprostitutsiooni ja mis tahes muu seksuaalse väärkohtlemise vormi vastu, ning kantaks erilist hoolt lapseootel naiste ja väikelaste emade eest, varustades neid toiduainete ja riietega ning pakkudes neile evakutsiooni-, transpordi- ja meditsiinivõimalusi;
5. soovib Euroopa välisteenistusel, komisjonil ja liikmesriikidel tungivalt lisada arengualased küsimused – eriti tunnustus emade õigusele olla kaitstud ja saada tuge ning hoolitseda oma laste eest ja kasvatada neid, samuti naiste tervis ja majanduslik turvalisus, mille puhul pööratakse eritähelepanu omandiõigustele, eeskätt omandi ja maaharimisega seoses – oma tegevusse, mis mõjutab konfliktipiirkondades asuvaid naisi;
6. palub, et komisjon ja Euroopa välisteenistus uuriks võimalust luua mehhanism, millega pakkuda arstiabi ja psühholoogilist tuge sõjaajal vägistamise ohvriks sattunud naistele ja mida juhiksid alati naistöötajad, et võtta kasutusele meetodid vägistamise ohvritest naiste astmeliseks ja sujuvaks taasintegreerimiseks ühiskonda, aidates näiteks leida töökohti ning taastades seeläbi sotsiaalse stabiilsuse ja ühtekuuluvuse;
7. nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus nimetaks ametisse konfliktipiirkondades asuvate naiste kaitse küsimusega tegeleva eriesindaja, kelle ülesanne on jälgida, et kogu ELi välistegevuse raames tehtav töö oleks kooskõlas põhieesmärgiga tagada naiste õiguste austamine; nõuab, et eriesindaja tegeleks ka soolise identiteedi ja diskrimineerimiskeelu küsimusega;

8. kiidab heaks ELi tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta arengukoostöö valdkonnas ning kutsub ELi kõrget esindajat üles võtma kõik vajalikud meetmed võimaldamaks ELi delegatsiooni töötajatele piisavat ja tulemuslikku koolitust sootundliku lähenemisviisi kohta rahuvalve, konfliktide ennetamise ja rahutagamise valdkonnas; palub, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid asjakohase tehnilise ja rahalise abi, et toetada programme, mis võimaldavad naistel rahuläbirääkimistes täielikult osaleda ja suurendavad naiste mõjuvõimu kodanikuühiskonnas tervikuna;
9. kiidab heaks ELi otsuse võtta vastu 17 rakendusnäitajast koosnev nimekiri, mille alusel hinnata ELi tegevust sooküsimuste osas nõrgestatud, konfliktis olukorras olevates ja konfliktijärgsetes riikides; rõhutab, et näitajaid, mille hulka peaksid kuuluma ka kvalitatiivsed näitajad, tuleks täiustada; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles programmide koostamise ja rakendamise etapis võtma arvesse kõnealuse hindamise järeldusi;
10. palub komisjonil kaaluda võimalust luua koolitatud töötajatest (nagu arstid psühholoogid, sotsioloogid, õigusnõustajad jne) moodustatud kiirreageerimisüksused, et pakkuda viivitamatult kohapealset tuge soopõhiste kuritegude ohvritele;
11. kutsub Euroopa välisteenistust kooskõlas nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsuse 2010/427/EL artikliga 9 üles kindlustama, et konfliktieelsetes, konfliktiaegsetes ja konfliktijärgsetes situatsioonides soolise vaatenurga edendamise riiklike algatuste kavandamist, rakendamist ja järelvalvet juhitaks delegatsioonide tasandil, et keskenduda paremini iga konteksti eripäradele ja võimalikule olemasolevale piirkondlikule mõõtmele;
12. palub komisjonil toetada kodanikuühiskonna organisatsioone, eeskätt naisteorganisatsioone ja organisatsioone, kes arvestavad soolise mõõtmega, pakkudes selleks lisavahendeid ja aidates tõsta suutlikkust, et neil oleks võimalik täita oma ülesandeid järelevalve teostajatena, eelkõige nõrkades riikides;

Naiste kaitsmine seksuaalse ja soolise vägivalla kõigi vormide eest ning naiste rolli suurendamine konfliktiennetuses, rahuvalves ning konfliktijärgses ülesehitamises

13. rõhutab, et nõrkades, konfliktiolukorras olevates riikides ja konfliktidest toibuvates riikides sooküsimustega seotud ELi tegevuse positiivse ja kestva mõju tagamiseks tuleks vastutus üle anda kohalikele valitsusvälistele osalejatele, sh naisteorganisatsioonidele, kellele tuleks tagada olulisem roll;
14. palub komisjonil ja Euroopa välisteenistusel edendada kohalike naisteorganisatsioonide kaasatust ja osalemist, sealhulgas konfliktijärgsete läbirääkimiste ja kokkulepete ettevalmistamisel ning arutamisel;
15. palub ELi kõrgel esindajal ja komisjonil tagada, et seoses ELi välistegevuse kavandamise ja finantsinstrumentidega võetakse eriti arvesse kohalikul tasandil tegutsevaid naisteorganisatsioone ning kindlustatakse neile piisavad rahalised vahendid, et kõnealustel organisatsioonidel oleks võimalik täita olulist rolli projektides, mis on seotud konfliktieelsete, -aegsete ja -järgsete olukordade juhtimisega, võttes eeskätt arvesse häid tavasid töötajate ühenduste loomiseks ja mikrokrediidi kättesaadavuse tagamiseks;

16. palub Euroopa välisteenistusel pöörata eritähelepanu konfliktieelses, -aegses ja -järgses olukorras aset leidvate homo-, bi- ja transseksuaalsete naiste nn korrektiivse vägistamise üha sagedasemale esinemisele;
17. rõhutab, et kuigi vägistamist on maailmas sageli sõjarelvana kasutatud, on paljude Aafrika konfliktide puhul vägistamisjuhtude arv viimaste aastate jooksul järsult suurenenud; nõuab, et EL ja ÜRO teeksid tihedamalt koostööd ning ÜRO parandaks ennetustööd ning suurendaks naiste rolli programmides, milles on ühendatud hädaabi, taastustöö ja areng;
18. rõhutab, et on ülioluline tagada, et naised osaleksid võrdväärsena kohtusüsteemi reformimisel või riikidevahelistes õigusemõistmise protsessides, et neil oleks võimalik tulemuslikult kaitsta võrdsete õiguste jõustamist riiklikes kohtusüsteemides;
19. palub komisjonil, Euroopa välisteenistusel ja Euroopa Parlamendi delegatsioonidel leida võimalused 1998. aasta (Rahvusvahelise Kriminaalkohtu) Rooma statuudi allkirjastamise, ratifitseerimise ja rakendamise edendamiseks arenguriikide seas, kes ei ole seda veel teinud, käsitledes seda vajaliku sammuna naiste seksuaalõiguste kaitsmiseks sõjaajal ja nende õiguste rikkujate karistamatuse vältimiseks;
20. mõistab hukka pantvangide võtmise ning nõuab karmimaid karistusi konfliktides inimkilbi kasutamise eest;
21. nõuab, et eeskätt seksuaalse kuritarvitamise vältimiseks majutataks naisvange meestest eraldi;
22. rõhutab, kui oluline on õigus saada teada kadunud sugulaste saatusest, ning palub relvastatud konfliktides osalejatel võtta kõik võimalikud meetmed kadunuks kuulutatud isikute kohta selgituste andmiseks;
23. juhib tähelepanu sellele, et naistel, eeskätt leskedel, lahutatud naistel ja orbudel on traditsiooniliste stereotüüpide tõttu ja maavaidluste hulga tavapärase suurenemise tõttu pärast pikka aega kestnud konflikte raske põgenikelaagreist koju pöörduda ja maad omada; on arvamisel, et konfliktidega kaasnevat ühiskonna struktuuri hävimist tuleks käsitleda kui võimalust see ühiskond uuesti üles ehitada nii, et naistele tagatakse õigus omada maad ja osaleda üldiselt poliitilises elus;
24. soovib Euroopa Parlamendil nimetada ELi välissuhete puhul soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste küsimusega tegeleva alalise raportööri, kes oleks vastutav ka soolise identiteedi ja diskrimineerimiskeelu küsimuste eest.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	7.11.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 –: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Thijs Berman, Leonidas Donskis, Charles Goerens, András Gyürk, Eva Joly, Franziska Keller, Miguel Angel Martínez Martínez, Norbert Neuser, Birgit Schnieber-Jastram, Michèle Striffler, Alf Svensson, Patrice Tirolien, Ivo Vajgl, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Santiago Fisas Aixela, Fiona Hall, Krzysztof Lisek, Isabella Lövin, Horst Schnellhardt, Giancarlo Scottà, Jan Zahradil
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodu korra art 187 lg 2)	Josefa Andrés Barea, Sophie Auconie, João Ferreira